

Székesfehérvár és Vidéke

Az újság a 130 éves múltú, azonos címmel megjelent napilap utódjaként a 2013-as Szent István Emlékév eseményeihez kapcsolódva jelenik meg.

Társadalmi, közművelődési és szépirodalmi
KÖZLÖNY

Megjelenés:
minden páros héten, csütörtökön
Székesfehérváron
Ingyenesen terjesztve

A TARTALOMBÓL: Helyben történt - 2. oldal • Múltidéző - 4. oldal • Fehérváriak mesélnek - 5. oldal • Civilben - 7. oldal

Van a Nő...

Nem, nem az, aki először eszünkbe jut a szó hallatán. Nem az, aki munka után bevásárol, cipeli szatyrárt, majd hazaérve mos, főz, takarít - és sosem pihen... És akiben a férfi nem látja meg a Nőt. Az igazit. Az igazit, aki aranyos, kedves, szép, okos, intelligens, vonzó, szórakoztató, aki szellemes, de a komoly dolgokra is nyitott. Kellemes. Akinek a társaságában repülnek a percek, az órák. Akinek a társaságában a férfi Férfinak érzi magát, amitől pedig a nő Nőnek. A férfi dolga tisztelni, megbecsülni őt, felkutatni értékeit, és segíteni abban, hogy azokat megmutathassa a világnak. Segíteni, hogy az őt megillető helyre kerüljön. Az igazi Nőt a férfi engedni élni. Mert a Nő ugyanúgy ember. És Társ. A férfi társa. Mindenben. Mindent megtehet érte: moshat, főzhet, takaríthat - de nem azért, mert ez a dolga. Hanem szeretetből. Szeretetből, amit a férfi észrevesz és viszonz. Talán mos, főz, takarít - vele együtt. Vagy csak egyszerűen nem vár el mindent tőle. Nem teszi szóvá, ha nincs kész időre az ebéd, vagy kicsit gyűrött az ing. Mert nem ez a legfontosabb

grafika: Kovács Árpád

számára. Nem az ebéd, nem a tárgyak, nem a külsőség. Hanem a Társ.

A Nő. Az igazit...

Csitáry-Hock Tamás

Minden kedves hölgy olvasónknak boldog nőnapot kívánunk!

Becsület és munka

Tulajdonképpen az alábbi írás nem igazán interjú, hiszen egy családi beszélgetésből ragadtam ki a kérdéseket és válaszokat. Beszélgetőpartnerem ugyanis nagyszülői ágon rokonom, ha jól tudom, ezt hívják másod-unokatestvéri kapcsolatnak. Nagypapánk voltak testvérek. Az övé Csitáry G. Emil, a legendás polgármester, az enyém, az öccse, Csitáry G. Jenő nyomdatulajdonos. Persze, a beszélgetésünk apropója mégis csak az, hogy a 2013-as Szent István Emlékév kapcsán az egykori polgármester is nagy figyelmet kapott és kap, február 19-én ünnepség keretében mutatták be emlékiratait, és méltó módon emlékezett a város vezetése Csitáry G. Emilre. Szóval, ennek apropóján ültünk le beszélgetni Csitáry Nórával, mégpedig nem akármilyen környezetben, olyan tárgyak és bútortok között, amelyek a hajdani polgármestert idézték. És persze, sok-sok kérdés, gondolat vetődött fel a többórás találkozó során. Ezekből olvashat alább néhányat a kedves Olvasó.

- Méltó volt a februári megemlékezés, de hosszú idő telt el ideig. Ha visszagondolsz a gyermekkorodra, életedre, hogyan emlékszel vissza ennek az útnak az elejére?

- Én abban a korban nőttem fel, amikor az államvezetés volt. Furcsa példával kezdem, de az általános iskolában az első negatív élményem az volt, hogy elvették az aranygyűrűmet, és teljesen fel voltak háborodva, hogy én hogyan merek aranygyűrűt hordani, micsoda arisztokrata allűr ez. És én naivan elmondtam, hogy ez nem arisztokrata allűr, hanem bérmlákosra kaptam a bérmlákosztanyámtól. Ha most visszafelé megyek az időben, arra nagyon emlékszem, amikor édesapámat kitették az ügyvédi állásából, mert akkor láttam a szüleimen, hogy meg vannak ijedve, hogy miből fog a család megélni. A nagypapának nem volt nyugdíja, a nagymama szerencsére tudott nyelveket, és nyelvtanárként keresett valamennyit.
folytatás a 3. oldalon

Negyvenből hetven

96 ezer fejenként

A korábban bejelentett 5,4 milliárd forint helyett 9,5 milliárd forintnyi adósságot vállal át a kormány a székesfehérvári önkormányzattól, vagyis az adósságállomány nem negyven, hanem hetven százalékát „viszi el”. De hogyan lett a negyvenből hetven?

Tavaly novemberben döntött a kormány az önkormányzati adósságállomány egy részének átvállalásáról, a tartozások újratermelésének elkerülése érdekében pedig több jogszabályt szigorítottak. Az irányelvek meghatározása után év vége óta folynak a tárgyalások a településekkel arról, hogy hány százalékos adósságkonszolidációra számíthatnak az államtól. A február 26-i kormányülésen döntött el, hogy Székesfehérvár esetében az adósságállomány nem negyven, hanem közel hetven százalékát vállalja át az állam. A város számára ez 9,5 milliárd forintos tőketartozás konszolidációját jelenti, ennivel kevesebb törlesztés terheli az elkövetkező években az önkormányzatot - jelentette be Vargha Tamás országgyűlési képviselő.

„Amikor a kormány arról döntött, hogy a kormány 40 és 70 százalék közötti mértékben átvállalja az ötezer főnél nagyobb lakosságú települések adósságállományát, akkor mindenki arra számított, hogy mivel a város jól teljesített, fegyelmeltesen gazdálkodott

az elmúlt két évben, ezért bizonyára a 40 százalékos sávba kerülünk. De én azt gondolom, hogy egy csatát nem szabad előre elveszíteni, hanem, ha maroknyian vagyunk is, harcolni kell, és azt mondtuk, hogy kovácsoljunk a hátrányból előnyt, Székesfehérvár azért érdemli meg, hogy az állam nagyobb részt vállaljon át az adósságából, és így több pénz maradjon a városban, mert kiválóan dolgozott, és bizonyította, hogy képes felelősen gazdálkodni, és felelősen bánni a rá bízott javakkal.”

Az államtitkár szerint ez a siker az egész városé, minden politikai erőé és fehérvári lakosé, hiszen ez a pénz, amit az adósság törlesztésére kellett volna áldozni, most a város kasszájában marad, és komoly fejlesztések lehetőségét teremti meg. Hogy még kézzelfoghatóbb legyen az összeg mértéke, a megállapodást Székesfehérvár nevében aláíró Cser-Palkovics András polgármester elmondta, hogy mintegy 96 ezer forintot jelent ez minden fehérvári lakos számára, áttételesen ennivel kevesebb pénzzel kell hozzájárulniuk a köz kasszájához. Hozzátette, hogy a rendszerváltoztatás óta ilyen jelentős kormányzati támogatást Székesfehérvár még nem kapott. Ebben a gazdálkodás mellett az is szerepet játszott, hogy a város tavaly egy jelentős helyi adóbevételi forrástól esett el, ami mintegy egymilliárdos mínuszt jelent ezen a téren.

„A magyar gazdaság elképzelhetetlen a fehérvári gazdaság nélkül, Fehérvárnak pedig mozgásterre és fejlesztési lehetőségekre van szüksége ahhoz, hogy a saját gazdaságán keresztül a magyar gazdaság egészében is ezt a meghatározó szerepet fenn tudja tartani, munkahelyeket tartson meg és teremtsen” - fogalmazott Cser-Palkovics András polgármester, hozzátéve, hogy a február 27-i megállapodás kötés után, kezdődtek azok a tárgyalások, amelyek a konkrét hitelszerződésekről és kötvényekről szólnak, és június 28-ig dolgozzák ki a részletes megállapodásokat. Ezt követően lehet módosítani az ideai költségvetést, amelyben tartalékként kezelik majd a megmaradó összeget, és elsősorban infrastrukturális fejlesztésekre szánják a későbbiekben.

A döntéskor a kormány „Székesfehérvár esetében figyelembe vette a jelentős örökölt adósság-

állományt, a több mint 1 milliárd forintos iparüzési adó kiesést, valamint a város gazdaságban betöltött szerepét. Így alakult ki a 9,5 milliárdos tőketartozás átvállalás. Ha erre a kamatokat is rászámítjuk, az több mint 12 milliárd forintot jelent. A város gazdasága kiemelkedően teljesít, sok a munkahely, és szeretnénk lehetőséget adni újabb befektetőknek, hogy további munkahelyeket teremthessenek a városban” - fogalmazott Tállai András, a Belügyminisztérium önkormányzati államtitkára, aki a kormány nevében látta el a kézfegyvetéket a dokumentumot. Az állam a megállapodásban átvállalja a konszolidációba bevont adósságállomány tőketörlesztése mellett annak járulékait is, és ennek figyelembe vételével a tényleges átvállalási összegről legkésőbb június 28-ig megállapodást köt az önkormányzattal és annak hitelezőivel.

Csitáry-Hock Tamás

Virágozzék Fehérvár!

A Szent István Emlékév jegyében hirdette meg idén a „Virágosabb és zöldőbb Székesfehérvárért” közterületi és intézményi növényültetési pályázatát a Városgondnokság. Ezzel természetesen a kulturált és vonzó városkép kialakítása, a fehérváriak összefogásának ösztönzése, illetve a környezettudatos gondolkodás és szemlélet erősítése a cél. Pályázhatnak a székesfehérvári lakótelepi társasházak, családi házak tulajdonosai és a városi intézmények is. A növények kiválasztásában a város főkertésze segít a pályázóknak.

A pályázatban meg kell adni az igényelt növények pontos fajtát, fajtáját és darabszámát, valamint szöveges indoklást kell írni, amelyben a pályázók röviden ismertetik a beültetés okát, a fenntarthatóság lehetőségét, és hogy miért az igényelt növényekre nyújtanak be pályázatot. Az elbírálásánál előnyt élvez, aki vállalja, hogy

a lakókörnyezetében szeméthyűtési akcióban vesz részt, de figyelembe veszik a beérkezési sorrendet, és azt is, hogy a város melyik területét érinti a növénytelepítés. A társasházak körüli zöldterületre és az intézmények területére nyolcvanezer, családi házas ingatlanok előtti közterületre pedig 25 ezer forint értékben kaphatnak növényt a pályázók. A programra idén mintegy nyolcmillió forintot biztosít a Városgondnokság.

A pályázatokat április 1-ig lehet benyújtani Székesfehérvár Városgondnoksághoz, postai úton a 8000 Székesfehérvár, Szent Vendel utca 17/a címre, vagy ügyfélfogadási napokon személyesen, illetve e-mailben a következő címen: viragok@varosgondnoksag.hu

A honvédséget kutatták

Nem lehet könnyű dolga annak, aki ma-napság a honvédséggel kapcsolatos közvélemény-kutatásba kezd. Mert nehéz reális képet alkotni egy olyan szervezetről, amelynek korábbi ténykedése kapcsán sokakban még negatív érzések élnek. Mégis erre vállalkozott az Echo Szociológiai Kutatóintézet Székesfehérváron, illetve a Századvég Alapítvány Magyarországon.

Székesfehérvárt katonavárosként is szokás emlegetni, hiszen komoly hagyományai vannak a település életében a honvédelemnek. 2007. január 1-jén itt alakult meg a Magyar Honvédség Összhaderőnemi Parancsnoksága, amelynek székhelye azóta is a városban van. A fehérvári kutatóintézet arra volt kíváncsi, hogy a helybeliek mit gondolnak a Magyar Honvédségről, mennyire tartják fontos intézménynek, mit gondolnak arról, hogy az önkormányzat illetve a helyi sajtó összességében mennyit foglalkozik a honvédséggel, illetve a médiumok milyen képet mutatnak róla.

Az Echo adatfelvételét 2012. szeptember 21-e és október 4-e között végezték el, a kérdezettek 500, véletlenszerűen kiválasztott 18 év feletti magyar állampolgárral készítettek személyes interjút. A felmérésből az derült ki, hogy a fehérváriak 46 százaléka szerint nagyon, vagy inkább fontos Székesfehérvár életében a Magyar Honvédség, 23 százalékuk szerint inkább nem az, 17 százalékuk szerint pedig egyáltalán nem fontos intézmény a város életében.

Domokos Tamás, a kutatást végző Echo Kutatóintézet módszertani igazgatója szerint két nagyon fontos eredmény mutatható ki a felmérésből. Egyrészt a fehérváriak az itt élő, dolgozó tisztek szakmai munkáját elismerik, felkészültnek tartják őket, másrészt nagyfokú elvárás van a város lakói részéről az önkormányzattal szemben, hogy az átlagnál nagyobb figyelmet fordítson a Magyar Honvédség helyzetére, és az itt élő katonákra. Mint mondta, „a kutatásból az derült ki, hogy az ismeretek ma már inkább közvetett módon jutnak el a lakossághoz, hiszen megszűnt a sorkatonai szolgálat, sokkal inkább a közvetett benyomások tükröződnek az adatfelvételben is, ezért is van szó inkább vélemény-kutatásokról és kevésbé a közvetlen élmények feltárásáról.”

A felmérésben a média szerepét is vizsgálták, éppen azért, mert kevés a személyes élmény, és többek között a médiumokon keresztül jutnak információkhoz az emberek. A kutatók arra voltak kíváncsiak, hogy a média által adott információkat miként tudják értelmezni az emberek, mennyire tudnak reális képet alkotni a honvédség munkájáról. Az eredmények azt mutatják, hogy a megkérdezettek többsége szerint elégséges a honvédség megjelenése a sajtóban. Az is kiderült a kutatás során, hogy a Magyar Honvédség presztízse Székesfehérváron magasabb az országos átlagnál.

„Bár mondhatnánk, hogy a kutatások eredményeivel elégedettek vagyunk, de természetesen sosem lehetünk azok” – vélekedett Vargha Tamás honvédelmi államtitkár. „Fontos számunkra, hogy az eredményekből levonjuk a következtetéseket, és ezek ismeretében dolgozzunk tovább. Az a cél, hogy a Magyar Honvédség 25 ezer katonáját ne egy elzárt közösségnek érezzék az emberek. Ugyanakkor nagy örömeinkre a kutatások eredményei azt mutatják, hogy az emberek elismerik katonáink teljesítményét” – tette hozzá.

Az államtitkár szerint a felmérésben megjelenő negatív vélemények és rossz érzések a 20-30-40 évvel korábbi időkből származnak, amikor azt tapasztaltuk, hogy nem sok értelme volt a kötelező sorkatonai szolgálatnak, az ott eltöltött időnek. Mint mondta, ma, amikor a misszióknak kiválóan képzett katonáink szolgálnak, akikről mindenütt nagyon pozitívan nyilatkoznak, láthatjuk, hogy már más a helyzet. A kiváló felkészültség mellett azonban beszélni kell a felszereltségről is, hiszen a válaszadók közül sokan ebben látják a legnagyobb hiányosságokat. Vargha Tamás elmondta, hogy ebben igazat kell adnia, ugyanakkor örömet fejezte ki amiatt, hogy a magyar lakosság támogatja a honvédség felszereltségének megújítását.

A Századvég tavaly szeptemberben végzett telefonos közvélemény-kutatást Magyarországon, amelynek során 823 véletlenszerűen kiválasztott felnőttet kérdezett meg az intézet. Ennek egyik fontos eredménye, hogy a szakfeladatokat koordináló Honvédelmi Minisztérium munkájával a választópolgárok 6 százaléka teljesen elégedett, 19 százaléka jó, 38 százaléka közepes minősítést adott a tárcának.

A művész emléknapja

Számos helyen találkozhatunk Székesfehérváron **Aba Novák Vilmos** ecsetnyomával. A Csók István Képtárban látható monumentális műve a Magyar-francia történelmi kapcsolatok című pannó, de a Szent István-mauzóleum, valamint a Városháza emeleti falképén is emléket állított a magyar történelem nagy alakjainak.

Az emléknapon a közel kétórás program során a művész történelmi témájú falfestményei tekinthetők meg, amelyek más alkalommal nem, vagy csak ritkán látogathatók. Az **Aba-Novák Vilmos Emléknap** programja március 8-án, pénteken 15.00 órakor kezdődik. A három helyszínt bejáró művészettörténeti és történelmi séta során

A Szent István Emlékév keretében emléknapot szervez a város a festő, grafikus tiszteletére március 8-án, pénteken. A városban található falfestményeknél művészettörténészek tartanak szakmai bemutatót, a nap különlegességeként pedig a Városházán található secco eredeti terveit is megtekinthetik az érdeklődők. **Aba-Novák Vilmos**, a modern magyar festészet, különösen a monumentális piktúra egyik eredeti tehetsége, a két világháború közötti időszak ünneplés freskófestője volt, akinek több alkotása található a királyi koronázó városban.

először a Csók István Képtárban látható Magyar-francia történelmi kapcsolatok című pannót mutatja be **Izinger Katalin** művészettörténész, a Nemzeti Emlékhelyen a Szent Korona történetét és a Szent Jobb legendáját megőrzítő **seccoról Gärtner Petra** művészettörténész szól majd, a történelmi séta pedig a Városházán ér véget, ahol az ott látható secco eredeti terveit bemutató kiállítás **Cser-Palkovics András** polgármester nyitja meg. A művész betegsége, majd halála miatt be nem fejezett alkotásról **Bizzer István** művészettörténész tart szakmai bemutatót.

Ludvig

PAPÍRGALÉRIA

Házasulandóknak

Esküvői meghívók
menü- és ültető kártyák
vendégkönyvek
fényképalbumok

Kézműves ajándékok kedvelőknek

Bőrkötésű naplók
kézműves szappanok, gyertyák
díszdobozok – csomagolópapírok

Művészeti ajándékok keresőknek

Festmények, kisplasztikák, rézkarcok, fotográfiák,
akvarellek, sorszámozott művészi nyomatok

Tanároknak – diákoknak

Különleges ballagási ajándékok

Egyedi ajándékok készítőknak

Képeslapok, idézetek, jókívánság kártyák
oklevelek, emléklapok

Elérhető áron

Székesfehérvár, Oskola u. 11. • www.papirgaleria.hu • 06-20/9675-237

MÁR AZ INTERNETEN IS!

Lapunk korábban megjelent számai fellelhetők
az Echo Innovációs Műhely honlapján:

www.echoinn.hu/szekefehervar-es-videke

Becsület és munka

folytatás az 1. oldalról

A nagypapa elment éjjeliőrnek, portásnak, meg bármit elvállalt, de nagy megaláztatásokkal. Előfordult, hogy jelentkezett kabinosnak az Árpád fürdőbe, amelynek a felújítása is részben az ő nevéhez fűződött, és kiüzente az igazgató, hogy nagyon sajnálja, de kabinos csak megbízható ember lehet. Megvannak a levelezések is, amelyek a nyugdíjkérelméről és annak visszautasításáról szólnak. Neki tehát nem volt nyugdíja, nagyanyám nyelvtanításból jutott pénzhez, édesapámat kitétték az állásából, édesanyám pedig 18 helyen dolgozott, általában egy napig, mert amikor rájöttek, hogy Csitáry, azonnal megváltak tőle. Én 1970-ben érettségiztem, és szerettem volna tanár lenni. Nem sikerült, nem vettek fel az egyetemre, az osztályfőnököm szólt, hogy ne is próbáljam meg, mert nem vagyok „jó név” ahhoz, hogy pedagógus legyek. De akkoriban még lehetett képesítés nélkül tanítani, és felvettek Abára, amit édesanyám a munkahelyén nagy örömmel mesélt el, hiszen ilyen úton azért könnyebb volt bejutni az egyetemre. Rá egy hétre közölték, hogy mégsem tartanak rám igényt, mert nem felelek meg erre a pályára. De hogy tovább menjek az időben, 1978-ban kitétték szüleimet a saját lakásukból, mert egy grafikusművész és újságíró férje kinézte magának. Tehát ilyen körülmények között nőttem fel. Most ez az elismerés, erkölcsi kárpótlás nagyon jól esik a lelkemnek, hogy végre nem üldözik a családot. Nem mondom, hogy példakép legyen a nagypapám, hiszen ő sem erre vágyta, neki ez volt a dolga, szigorú ember volt, és ő is úgy gondolkodott, hogy mindenki mindent tegyen meg a saját területén.

– Vagyis komolyan gondolta a „becsület és munka” jelszót, amit megválasztási beszédében mondott el.

– Igen. De otthon is. Teljes szigorral nőttünk fel. Például a reggeli. Állsz az asztal mellett, akkor lehet leülni, amikor mindenki ott van, imádkozunk, és az öregek is leülnek. Gyakran voltak nálunk vendégek, csupa „száműzött” ember, de a gyerekek nem szólhattak bele a szülők beszélgetésébe, és elsőként sem vehetünk az ételből, hanem utolsónak. Ha megjegezést tettünk, valami nem tetszett, akkor

felállhattunk az asztaltól, és nem volt ebéd vagy vacsora. Ez nem volt gyakori, de tőlünk is ezt a fegyelmet követelte meg, megtanultuk, mi a rend. Neki nagyon fontos volt, hogy minden rendben, precízen, pontosan legyen, minden délben, amikor megszólalt a harangszó, a

nagypapám imádkozott, még ha az utca kellős közepén volt, akkor is magában imádkozott.

– De hát ezt a rendet tükrözte a város is, olvastam róla, hogy figyelő szemekkel járta a város utcáit, és ha szemetet látott, azonnal szólt az illetékeseknek. Vagyis nem csak kicsiben otthon, hanem a városban is. De gyerekként hogyan élte ezt meg, hiszen a gyerekek nem nagyon szeretik az ilyen szigort...

– Szerintem automatikusan felveszi az ember, hogy mi az, amit elvárnak tőle, illetve minden gyermek addig megy el a felnőttel, ameddig a másik engedi. Abszolút nem zavart, mert nem voltunk terrorban, hanem inkább hihetetlen szeretetben. Vidám emberek voltak, soha nem panaszkodtak. A nagymama a város egyik leggazdagabb családjából származott, és az, hogy ő örege már csak stoppolt kabátban tudott járni, semmi gondot nem okozott neki,

vagy legalábbis nem látszott rajta.

– Mennyit tudtál te gyerekként a család korábbi életéről, arról, hogy a nagypapád milyen jelentős szerepet töltött be a város életében?

– Semmit sem lehetett tudni. Számomra is

tíz évében már nem dolgozott, betegeskedett is, és akkoriban írta meg a visszaemlékezéseit. Élete vége felé valamilyen minimális nyugdíjat már kapott. Arra emlékszem, hogy egyszer Tilinger István tanácselnök valamiért hívatta, és tanácsot kért tőle, ez akkor jól esett neki.

– De vajon mi lehetett a bűne, volt-e valamilyen indoklás? Hiszen miért bűn az, ha valaki egy várost felvirágoztat?

– Mindig az a bűn szerintem, ha valaki különb, mint a másik. Utána kevésbé hozzáértő emberek kerültek hatalomra, és ki az, akiről nem szabad beszélni? Aki nálunk különb. Aki nem különb, arról bőven beszélhetünk...

– Összességében milyen emlékeid vannak a családról? A tágabb családról? Mert én már kevésbé emlékszem, illetve arra még valamennyire, hogy összetartó család volt, összejártak.

– Én még sok mindenre emlékszem, és jó emlékeim vannak róluk. Mindig úgy éreztem, hogy szeretik egymást, egészen másfajta testvérkapcsolatok voltak, mint ma. Lehet, hogy nem sülvé-főve voltak együtt, de amikor találkoztak, mindig ezt a szeretetet éreztem. Ők azt hiszem, azért is tudták jól elviselni a sorsukat, mert a délutánjaik nem tévészéssel teltek, hanem beszélgetéssel. Mindig szeretet volt, mosolygás, hit... mentünk a templomba, ami nekem nagy előnyt jelent, hiszen azt gondolom, hogy aki hit nélkül nő fel, sokkal nehezebben tud megélni negatív dolgokat. És biztos, hogy a hit nekik is sokat segített.

– Időnként tőlem is megkérdezik interjúkban, hogy nekem mit jelent az, hogy ehhez a családhoz tartozom. Most én is ezt kérdezem tőled.

– Nagyon jó érzés. Büszke vagyok rá abszolút. Meg az édesapámra is. Hogy emelt fővel, és becsülettel tudták az életüket élni. Ebbe a családba születtem, ebben nőttem fel, és automatikusan egy csomó mintát kaptam az élethez, ami rengeteg jót adott, minden, amit teszek, azért van, mert ezt kaptam, így neveltek. És bármennyire furcsa is, az elmondottak ellenére az én gyerekkorom még mindig boldog békeidőként él az én lelkemben, és ez a fantasztikus.

Csitáry-Hock Tamás

Áldozatokra emlékeztek

Nem lehet tudni pontosan, hányan estek áldozatul akár fizikailag, akár erkölcsileg, akár anyagilag a kommunizmus évtizedeinek, de minden bizonnyal százmilliókra rúg ez a szám. Hiszen áldozat az is, aki lelkében vagy vagyonában szenvedett kárt a kommunista diktatúrák idején. Mindannyiukra emlékeztek február 25-én a Kommunizmus Áldozatainak Emléknapiján az '56-osok terén.

A város és a megye közös ünnepségén Brájer Éva alpolgármester, országgyűlési képviselő arról beszélt többek között, hogy a kommunisták áldozata volt, „akit elpusztítottak, megnyomorítottak, kiszolgáltatottá tettek, rabszolgasorsba taszítottak. De áldozatukká váltak egész országok azzal, hogy nemzetgazdaságukat gyengítették el, eltorzítva a hosszú évszázadokon át kiérlelt társadalomstruktúráikat. Sokaktól vették el a jövőt azzal, hogy hamis ideológiájukat több generációba előre

kódolva igazolták a rémtetteket. Minden, a szavuknak hívó lelkes naiv: áldozat.”

Molnár Krisztián, Fejér megye főjegyzője Illyés Gyulát idézve kiemelte, hogy „mindent a helyére kell tenni, mert a rosszul elrendezett múlt el sem megy, a megíratlan idő pedig ködszerűen üli meg a tájat.” Mint mondta, „a történelem létfontosságú párbeszéd, amely a jelenben élők és a múlt történései között zajlik. A mai megemlékezésnek is ez lehet a legfontosabb célja: találkozni, és megérteni az előttünk járók üzenetét.”

Az ünnepi beszédek után a Ciszterci Szent István Gimnázium diákjai irodalmi műsorral emlékeztek, a kor költőinek segítségével idézték fel a diktatúra éveit. A megemlékezés végén a város és a megye vezetői, a pártok és civil szervezetek képviselői, valamint a székesfehérváriak koszorúkat, virágokat helyeztek el az emlékműnél.

Cs-HT

Vörösmarty Rádió • FM 99,2 MHz

HÉTVEGENKÉNT
CIVIL MŰSOROKKAL!

Így emlékeztek ők...

A palotai meszesek és a fehérvári városháza

Belvárosunk rendezésének mintaszerű alkotása volt a mai Városháza tömbjének kialakítása. Ma a Városháza hangulatos lépcsőkön, dombra futó utcákon teljesen körbejárható, s ez a kis séta lehetővé teszi számunkra, hogy olyan fontos műemlékeket, mint a Székesegyház és a Szent Anna kápolna megtekintsünk. Nem kevésbé érdekes az, amit ma a Városháza tömbjénél sétálva látunk, hát még az, amit már nem láthatunk!

Városházánk tömbje, abban az értelemben, hogy a város 1912-ben (az új Városháza tervezésének 40. évében) megvette a Zichy palotát, az Obermayer-házat, a Kunze-házat és a Bierbauer-házat, tulajdonjogilag lényegében egységes volt. Korántsem volt az azonban építészetiileg. Hangos volt a Városháza a helyhiányról, a hivatalok méltatlan elhelyezéséről és eldugottságáról szóló panaszoktól. Az idők folyamán felmerült az eredeti Városházára második emelet építése, új helyen, sőt helyeken új épületek emelése, vagy pl. a Felmayer-ház és gyár, illetve a Magyar Király Szálló erre a célra való átalakítása is. A múlt századfordulón közbeszéd tárgya volt az új Városháza építésének terve, sőt annak halogatását már egy bögőtemetési vers ki is figurázta. A bögőtemetés, húshagyókeddi szokás leírása a Tüzoltó egylet mulatságán hangzott el: Meghalt a bögő és „a palotai meszesek meszet oltottak a gyomrába, a kőművesek mallett keverték az építendő új városház fundamentumához.”

Mai helyén, azaz az eredeti épület felhasználásával történő kialakítást 1935. szeptember 11-én határozta el a Törvényhatósági Bizottság. A megvalósítás persze így is nehéz volt: Széchenyi főispán szerint a pénz előteremtése, a tervezés, valamint az építkezés ideje alatti ügymenet biztosítása terén Csitáry polgármester „bűvészkedésig leleményes”-nek mutatkozott, írták a Székesfehérvári Friss Újság lapjain.

A főispán a polgármester találmányát dicsérte dr. Kotsis Iván műegyetemi tanár felkérése miatt is. Kotsis viszont Schmidl Ferencnek, a város műszaki tanácsosának tulajdonította a végül is megvalósult elképzelést: az értéktelen részek lebontása, az értékek kibontása és kiegészítése árán a meglévő épületeket össze kell nyitni.

1936 februárjától 1937 őszéig tartott az építkezés. Az átépítést Csitáry polgármester 1936. évi jelentése szerint a júliusban kezdett hatékony építőipari sztrájk jelentősen hátráltatta. A Városháza régi épülete és a Zichy palota között álló egyemeletes Bierbauer házat lebontották, sarokerkélyét a Városház-tömb Székesegyház felőli sarkára, kecses Madonna szobrát a belső udvarra áthelyezték. Megszűnt a Városház köz (a Székesegyház és a Városház tömb közötti átjáró), a Szent Anna köz (a régi városháza és a Bierbauer ház közötti átjáró) és a Zichy palota rendezetlen udvara is.

Az udvaron egykor állt történelmi emlékekről kevés adatunk van. Van viszont egy képünk arról, hogy az udvaron egy kis féltető alatt, a fal mellett egy szobor áll. Erről a szoborról sem az 1926-ban, sem az 1930-ban megjelentetett turistakalauz nem tett említést. Említettek viszont egy Csákvárról származó római sírládát, illetve a Budai kapu lebontását megőrkítő márványtáblát, ez utóbbit 1935-ben a Szemináriumi templom falán helyezték el. A szobor megfejlesztéséhez dr. Ágoston Béla segítsége kellett, aki első pillanatban felismerte, hogy a képen az Ikervárott 1913-ban felállított gr. Batthyány Lajos, első felelős magyar miniszterelnököt ábrázoló szobor látható, melyet Bory Jenő 1904-ben mintázott meg. A Városháza udvarán a védőtető alatt ennek a szobornak a gipsz mintája állt az épület átépítéséig. Ma ez az emlék a Bory vár Százoszlopos udvarán látható.

A köz egymás hegyén-hátán álló, bár a legreggebbi barokk városmaghoz tartozó épületeit a Szigethy-házzal (Csemege kereskedés a Fekete Elefánthoz, Városház köz 6.), az Obermayer-házzal és az egykori Ormai kocsmával (az Ormai név az Obermayer család magyarosított neve volt), később vegyvizsgáló állomással együtt lebontották, a Zichy palota homlokzatát mindkét irányban kiegészítették, a Székesegyház felé befordították, és a főépülettel összekapcsolták. Az egykori Városháza épületét az udvar felől szinte észrevétlenül egy új emeletes szárnyal bővítették, s egy átjáróval a kétemeleteshez belülről hozzacsatolták. Erről emlékirataiban Kotsis Iván meglepődéssel szolt, megjegyezve, hogy a közgyűlési teremmel szemben kibontották a régi Városháza árkádsorát. Az így

A Városház köz a Székesegyház felől 1912 (a Bierbauer-ház és a városháza összekötése után) és 1936 (a Bierbauer-ház bontásával kezdődő átalakítás) közötti időből. Jobbról az Obermayer-ház, az egykori magyar iskola, a Kunze-ház, az ingyenes orvosi rendelő és az egykori német iskola

kialakított belső udvar az igazgatási épület és az új közgyűlési terem megvilágítását, a régi köz átjáró funkcióját is biztosítja, lezárva pedig látványos szabadtéri díszudvarrá alakul, ahol 1938. augusztus 18-án tartották története eddigi legfontosabb rendezvényét, a fehérvári ünnepi országgyűlést.

Kotsis munkájának jó sajtója volt. Természetesen maga is írt a munkálatokról, de a nagy át-

alakulást 30 szép képpel illusztrálva Friedrich Paulsen is bemutatta 1938-ban a berlini Bauwelt című építészeti szakfolyóiratban.

Több új ház terve és több rekonstrukció is fűződik Kotsis Iván nevéhez. Egykori munkatársa, Molnár Tibor visszaemlékezései szerint a neves építész megszerette a várost és a vele járó bonyolult feladatokat, „mi pedig fáradságot nem ismerő, minden jó célért lelkesedő önzetlenségét, mellyel – megbízásától függetlenül – igyekezett városunkat szépre hangolni, minket jó tanáccsal segíteni.” Több épületen együtt dolgozott fehérvári munkatársaival. A múzeum régi épületének rekonstrukcióját ő tervezte, az új képtári szárny tervezése és kivitelezése pedig Schmidl Ferenc és Molnár Tibor munkája. Elmondhatjuk, hogy a megszokottól teljesen eltérő volt ekkor Kotsis itteni működése: nem csak bizonyos épületekkel foglalkozott, hanem valóban a műemléki város egész környezetét tervezte, ehhez az átfogó koncepcióhoz talált jó társakra a helyi építészekben.

Kotsis Iván Életrajzom című művében szeretettel emlékezett fehérvári munkáira és munkatársaira. „A székesfehérvári városháza átépítése révén kerültem kapcsolatba ezzel a kedves és művelt dunántúli várossal, ahol a világháborút megelőzően hat év alatt megszakítás nélkül építettem. A városi adminisztráció helyiségei több egymás mellett álló épületben voltak a Károly király tér és a Székesegyház közötti telektömbön elhelyezve. A feladat hallatlan lehetőségeket tartalmazott.” E néhány sorból is látható, hogy Kotsisnak kedves munkája volt a Városháza átépítése. A dicséret azonban neki is jölesett: „Jóleső megértéssel állapította meg Marosi Arnold cisztercita tanár, a múzeum igazgatója egy ottani előadásom utáni hozzászólá-

A Zichy palota régi udvara Bory Jenő szobrának gipszmodelljével

sában, hogy a városháza átépítésében úgy adtam a városnak egy újat, hogy ugyanakkor meghagytam neki a régit.”

A Városháza Kotsis Iván tervei szerint nemcsak kívülről, hanem belülről is átalakult. Az átalakítás teljes költsége elérte a 380 ezer pengőt. Mint kedves munkájáról, szóljon róla maga Csitáry polgármester: „Gyönyörűen berendeztük a városházi hivatalokat, különösen az új közgyűlési termet; a visszavonuló szobákat. A közgyűlési termet Kontuly Béla nagy freskójával – az aranybulla meghozatala – díszítettük, itt nyert elhelyezést Árpád fejedelem és Szent István király gyönyörű kőszobra, míg a falakon – piros betűkkel – a város viharos történetét örökítettük meg. Módjában állt a bizottsági tagnak a város múltját megismerni. A terem kiképzése és berendezése annyira sikerült, hogy ettől kezdve a terem a városban látványosság lett. A mellette lévő visszavonuló szobát a Szépművészeti Múzeum által örök letétként adott Roskits-képekkel díszítettük. Ekkor kaptuk ezeket vissza Bécsből. A képek királyokat ábrázoltak. A falakon fel voltak tüntetve a régi főbírák, polgármesterek, követek és díszpolgárok nevei. Ez is a város egyik látványossága volt.”

A polgármester szervezője és mecénása is volt az építkezéseknek, az ő 1938. december 28-ai megrendelésére készült el 1939 folyamán a Városházán Ába Novák Vilmos falfestménye, melynek témája az 1938-as fehérvári

Ungváry Lajos Szószó szobra az átalakított városháza díszudvarán. Molnár Tibor felvétele

események ábrázolása, s amely mai felújított állapotában ismét a ház látványossága. Meg kell jegyeznünk, hogy egy 1936-ban készült memorandumnak már témája volt az 1938-ra tervezett országgyűlés emlékének az újjá-

lakított Városházán történő megörökítése. A művész halála miatt a falfestmény befejezetlen maradt, s utóbb – Kontuly Béla megbízása ellenére – a város vezetése úgy döntött, hogy nem nyúlnak az alkotáshoz, befejezetlenül

hagyják a vitézavatás jeleneteit. A felújítás is ehhez a döntéshez alkalmazkodott.

1938-ra készült több ma is látható alkotás: a fogadószoba díszítésére készítette el a Székesfehérvári és Fejérmegyei Takarékpénztár a Pekáry gobelint, a Magyar Általános Hitelbank pedig Jeges Ernő *Szent István építi a Bazilikát* című képét. A „kis tanácsteremben” 1938-as dátumot visel Fáy Dezső és Ába Novák Vilmos képe.

Pekáry István gobelinje, mely a polgármestri fogadószoba ékesége négy nagy történelmi jelenet segítségével foglalja össze a város történelmi szerepét. A művet Láng István egy rádióinterjúban mutatta be: „Alul a város címere, ebből fakad a nemzet fája... a fehérvári jog néven ismert városjogot szimbolizálja ez a címer és fa. Bal oldalon a Szent István építi a bazilikát, jobb oldalon II. Endre kihirdeti az Aranybullát, balra lent Székesfehérvár felszabadult a török uralom alól és jobbról lent Mária Terézia megalakítja a fehérvári püspökséget.” Ugyanebben a rádióinterjúban számoltak be arról a regényes történetről is, hogy a gobelint, amely a New York-i világiállításán szerepelt, a közben kitört világháború közepette az olasz Vulkánia gőzös utolsó útján hozta haza.

Ekkor készült Kitlinger Kálmán kovácsoltvas díszje, *Patrona Hungariae* ábrázolása, melyet a főlépcsővel szemben a számára kialakított falfülkében helyeztek el. A finom alkotás is eltűnt. Keressük!

Demeter Zsófia

A piros postautó

Elégedetlen újságíró, egy piros postautó, részletes idegenforgalmi felmérés, hivatali látogatás és az 1938-as vitézavatás. Többek között ilyen cikkekkal futhatunk össze a 75 évvel ezelőtti februári és márciusi sajtótermékekben. Az alábbi cikk szerzője napjainkban valószínűleg éles hangvételű olvasói levelekkel bombázná az aktuális újságokat, internetes fórumokat.

„Néhány cipőkereskedő kiméletlen haszonélisége pusztulásba dönti az egész fehérvári cipészipart. A nagytőke erejét kisexisztenciák megfojtására használják fel és egész közömbös nekik, hogy ötszáz fehérvári iparosembernek van-e kenyere, vagy sem. Budapesti, vagy más gyárakból hozott cipőkkel árasztják el a fehérvári vásárló közönséget, amely nem is sejtí, hogy pénzével a fehérvári cipésziparosok és munkások nyomorát okozó lelkelten tőkét támogatja. [...] A kistiparos az anyagbeszerzés és feldolgozás, valamint az értékesítés tekintetében ugyyszólván helyhez van kötve. Fehérvári kereskedőtől veszi a bőrt, a talpat, fehérvári munkásoknak ad kenyeret – tehát itt kell neki lehetőséget találnia az elárusításhoz is. Ezért a cipőkereskedőknek segíteniük kellene a fehérvári kis ipart azzal, hogy általuk készített árukat igyekezzenék árusítani. Ugy látszik azonban, egyes cipőkereskedőink nem törődnek a város érdekével és nem okoz gondot nekik az a szörnyű nyomor, amely lassankint kiirtja Fehérvárról a cipésmunkával foglalkozókat. Van cipőkereskedő Fehérvárott, aki nem is olyan régen még 50-60 munkást foglalkoztatott és ma egy-két munkása van csak a javítások elvégzésére. Így érthető meg, hogy néhány évvel ezelőtt 300 körül járt a cipésmunkások száma, ma pedig alig 100-an tengődnek ebben a szakmában...”

Ma nemhogy fehérvári, de még magyar készítésű cipőkkel se nagyon találkozhatunk a

kisebbs-nagyobb cipőkereskedésekben és bőrcipőhöz is csak pénztárcánk otthagytásával jutnánk. Bizony, más volt a világ akkoriban! Bár a postai alkalmazottaknak valószínűleg kevesebb dolga van, mint a két világháború közötti munkatársaiknak.

„A magyar posta világhírű ügy pontosság, gyorsaság, mint megbízhatóság tekintetében s hogy ezt a jóhírnevet a jövőben is megőrizhesse, a postavezérgazgatóság olyan tervekkel foglalkozik, hogy a postai szolgálat, főleg a kézbesítés gyorsítása érdekében vidéken is bevezetik azokat a modern eszközöket, melyek a fővárosban már régóta működnek és igen jól beváltak. Természetesen vidéken egészen más a helyzet, mint Budapesten, épen ezért a vidéki szolgálatra külön postautókat konstruáltak s ezekkel a gépkocsikkal most sorra kísérleteznek a vidéki városokban.

Most került sor Székesfehérvárra, ahova ma reggel megérkezett a piros színű postai csomagszállító autó s kíséretében azoka a szakközvegek, akik a kétnapos próbára beállított autó teljesítményét s ezen a révén a csomagkézbesítésnek így módon való gyorsabbá tételét ellenőrzik.

Módunkban volt beszélni az illető postamérnökkel, aki kijelentette, hogy főleg azt vizsgálják: alkalmasak-e az egyes vidéki városok utjai a postautók üzembeállítására. Egyszerre két nap mulva más városba viszik innen az autót, mert a kísérlet csak két napig tart, de máris örömmel állapították meg, hogy Székesfehérvárott a kövezett és aszfaltozott utak az autoszolgálat céljaira rendkívül megfelelőek és így valószínű, hogy a postavezérgazgatóság intézkedése szerint a mostani kísérlet eredményeképpen a postai autószolgálatot Fehérvárott rendszeresíteni fogják.”

Az első sorokról rögtön a Tótek kotnyeles postása jutott eszembe, Örkény István tollából. Sajnos nem Gyuri atyus hozza manapság a postát,

hiszen fenn állna a „veszélye” annak, hogy nem kapunk kézhez egy-két számlát vagy felszólítást. A jó állapotú fehérvári utak szerencsére nem csak postautót, hanem néhány érdeklődő turistát is városunkba csalogattak.

Következzék tehát néhány érdekes adat a 30-as évekből, a gyors ütemben fejlődő Székesfehérvár idegenforgalmáról.

„A város idegenforgalmi hivatala a rendelkezésre álló adatok és feljegyzések alapján megállapította, hogy Székesfehérvárott az 1937. évben a következő idegenforgalom volt: 24 óránál rövidebb időt töltött városunkban 27.865 személy (1935-ben 13.200, 1936-ban 16.535). [...] 24 óránál hosszabb időt töltött itt 8994 személy, akik összesen 15.962 napot töltöttek el (1936-ban 6707 személy 16.195 napot töltött). Bár a vendégek száma 30 százalékkal emelkedett, az általuk itt töltött napok száma mégis 10 százalék csökkenést mutat.

24 óránál hosszabb időt töltött városunkban 365 külföldi vendég, akik összesen 3994 napot töltöttek itt, mert 1936-ban 497 volt a 24 óránál hosszabb időt itt töltött külföldiek száma, itt 23 százalék visszaesés mutatkozik. [...]

Ezen kül- és belföldi idegenforgalmon kívül a következő autós idegenforgalmat bonyolította le városunk:

Személyautó érkezett 68.352 esetben, 1936-ban 53.519. Motorkerékpár 11.167 esetben, 1936-ban 10.066. Autóbusz és autócar 650 esetben, 1936-ban 605. [...] Az idegenforgalmi hivatal szolgálatait az elmúlt évben 6833 belföldi és 675 külföldi vette igénybe kalauzolásra.”

A részletes beszámolóból megtudhatjuk még a külföldiek nemzetek szerinti eloszlását és a gépjárművek nemzetek szerinti eloszlását is. Annyit mindenesetre leszűrhetünk belőle, hogy Fehérvár turizmusa növekedésnek indult a nagyarányú fejlesztéseknek és a jubileumi évre való készülődésnek köszönhetően. Ezt segítette a következő esemény is.

„Székesfehérvár város és Fejér vármegye népes küldöttsége kereste fel Budapesten Bornemissza kereskedelem és iparügyi minisztert. A küldöttséget gróf Széchényi Viktor főispán vezette. [...] A város és a vármegye együttes kérését is ő terjesztette a miniszter elé. A kérés lényege az, hogy a közép-magyarországi tervezett transzverzális út irányvonalát a miniszter úr állapítsa meg, hogy az Dunaföldvárnál csatlakozzék Székesfehérvár felé és innen Mór érintésével Győrön át kapcsolódjék bele a Budapest-Wien országútba. [...]

Ezzel kapcsolatban a miniszter felkérte dr. Csitáry G. Emil polgármestert: hasson oda, hogy Székesfehérvár a többi magyar várossal egyetértően a jubileumi év legforgalmasabb hónapjai alatt engedje el az idegen rendszámú autók után a kövezetvámot, hogy a külföldi autók az országban szabadon közlekedhessenek. Dr. Csitáry polgármester bejelentette, hogy ebben a kérdésben felveszi az értelmezést az érdekelt városok polgármestereivel, mert ezt az ügyet csak valamennyi érdekelt várossal harmoniában lehet elintézni. A maga részéről rajta lesz, hogy a miniszter óhaja teljesítesse.”

Végül tekintsünk meg egy rövid hírt a székesfehérvári jubileumi ünneppsorozat közelgő állomásáról, a vitézavatásról.

„A székesfehérvári jubileumi ünneppségek sorozata május 22-én fejezhetően szépségének ígérkező parádéval bővül. Ekkor avat fel Székesfehérvárott Horthy Miklós kormányzó 1300 vitézi várományost. A vitézavatás eddig mindig a Margitszigeten történt s a Szent István év alkalmából rendezik meg azt ezidén Szent István városában. Az avatás színhelyéül az ásatás területét jelölték ki (a mai Romkert). Székesfehérvárott, a szomszédos vármegyék vitézeinek bevonásával, vitézi napot is tartanak s ekkor helyezik el a fejérmegyei Vitézi szék székházának alapkövét.”

Csitáry-Hock Dávid

A megtartó hűség költője

Simek Valériáról

Vannak költők, akik folyamatosan egy ügyről írnak – a szó legjobb értelmében. Mondjuk Pílinzky János. Tematikájuk nem túl tág, ám egy meghatározott körön belül, egy karakterisztikus versvilág határai között mégiscsak a lehetetlent kísértik: az egyetemességig hatol szavuk.

És vannak, akik szűkebb hazájuk ezernyi eleméből építenek föl új világokat. Intim emberi kapcsolatokból, egy házból, egy kertből, egy hegyből, egy virágból, egy tovatűnt szekérből, egy illatból, egy emlékből. A hűség és a szeretet erejéből. Meg a szelídségből.

Ezek jutottak eszembe Simek Valéria új verseinek olvasása közben. (Új kötete csakhamar megjelenik a Kráter Műhely kiadásában.) A költőnő a Fejér megyei Bakonycsernyén, ebben a festői környezetben lévő, többnemzetiségű és többvallású faluban él, immár nagymamaként. A gyermekek óvása különösen fontos az ő szellemi világában. El sem tudom képzelni, hogy lakóhelyéről elmenjen. El sem tudom képzelni, hogy a gyökerektől eltávolodjon. Minden egyes verssora a hűségről szól. Akkor is, ha természetesen neki sem volt minden könnyű, akkor is, ha az irodalmi érvényesüléssel is meg kellett küzdenie. Soha sem éreztem szavában a türelmetlenséget. Ugyanakkor tudtam és tudom, hogy sok év után megérett az idő arra, hogy Simek Valériának új verseskötete legyen. Ezt írja falujáról: „Ezt a falut a hegyek / a markukban tartják.” Amit megmarkolunk, az a mienk. A falu a hegyeké, s mindez az emberé.

A leghagyományosabb szépség, az elégikus hang, a fájdalmak és örömök pontos megjelenítése, a múlt idő miatt érzett keserű, de belenyugvó érzések uralják kiérlelt szövegeit. „Azután már neked sem adatott / több tavasz. Az életedet tér és idő / keresztfájára feszítette a január. // Virágaid már csak bennem illatoznak, / járják soha véget nem érő táncukat.” Íme, egy jellegzetes részlet a *Virágnyelven* befejezéséből. Az ember így küzd az anya elvesztésével, de azt is olvassuk, hogy „Nem tudtalak eltemetni...” (*Elmaradtál*) A

szeretett lény valamilyen létformában itt maradt, s benne él a lét minden egyes elemében. Másutt a természet egy-egy teremtményéhez ír fohász erejű sorokat, bizonyítván, hogy a hétköznapi élet viharait is ki lehet rekeszteni, ha az ember az örökérvényű dolgokat részesíti előnyben. Így fölépülhet egy lelki sziget, és a kegyelmi állapot hozzásegítheti a költőt a lélektől lélekig ható dolgok megjelenítéséhez.

S közben kiküzdött magának egy olyan hangot, ami megkülönbözteti minden kortársától. Miként tudjuk, ez nagyon lényeges. A lírában különösen az, az egyéni stílus. És Simek Valériának van egyéni stílusa. Fölismerhető és nagyon rokonszenves. Mint témáinak mindegyike. Például azért, mert egy fa „lombhajában” is megtalálja a szépséget és az örömet. Eszembe jut ezzel kapcsolatban egy Wass Albert-vers, a *Látható az Isten*, hiszen Simek Valéria hittel átszótt művei is arról tanúskodnak, hogy „fűben, virágban, dalban, fában” érezhetjük a Teremtő jelenlétét. Akkor is így van ez, ha a költő csöndesen kikerüli az ilyen összefüggéseket, ám közvetve mégiscsak hasonlóképpen vall verseiben.

Képi világa is a megtartó erejű környezetben gyökerezik. Ilyen, kifinomult megoldásokkal: „Délben az ég hajló ágán / gyümölcse csonthéjába / zárva édesedik a nyár.” (*Az ég hajló ágán*) Tömörítései, intenzitásai jól érzékelhetőek. Éneke gyakran száll az anyanyelvhez, annak olthatatlan szeretetéről tanúskodnak vallomásai. És nem maradnak ki az ünnepek sem ebből a versvilágból. Itt is a csöndes, minden zajtól és hivalkodástól mentes hangon szól. S persze azért a „megtartó hűség” költőjének is vannak vívódásai, és eljut a felismeréshez: „Magam keresztje vagyok, / az éjszakáim a rozsdás / vasszegeket kalapálják, / kifeszítenek.”

Az ilyen felismerések az önismeretnek is részei. Egyben hozzásegítik a költőt a dolgok leküzdéséhez. Simek Valéria versei erről is meggyőzik az olvasót.

Bakonyi István

Simek Valéria

Napvilágot rejtegetsz

Mint a merülő évszakok
jösz, elmész. Izzó, ölelő
sugaraid néha befagynak,
kiolvadnak. Szeretsz, óvsz.
Szegénységben magad
adod emmi. Táplálsz, ölelsz.
Virágod vagyok. Háza
asztalánál vésed kőbe
íratlan törvényeid.
Elmész, árnyékok előtted
szalad. Csillagoltó éjjel
kötényedben asztagtüzek
lángja lobban. Megváltó
születés szava szádon.
Szükségem van otthonod
melegére, érzem illatod.
Hallom szuszogásod,
lépéseid a konyha kővén.
Kendőt, kötényt old kezed,
háta fordítasz, elmész.
Becsukod az ajtót, várlak.

Lebeg a fahéj illatú úr.
Az éjben napvilágot
rejtegetsz.
Alomvillanásaimban
látom árnyékok, elmész,
és itt hagyasz. Visszajössz,
tehernek érzel. Igérsz.
Lábujjhegyen osonsz be,
letöröd a széket.
Helyhez kötsz, és
lebbenő örömként eltűnsz
az akácok ágbogán.

Menj, valaki téged is vár!
Szeretek, ölelek, életet
adok, féltek, elmegyek.
Az évek irtásain bandukolok.
A nap becsúszik az ablak
négyzetébe, és már
öltözök. Elmegyek.

Egymáshoz hajolva

Néhány évtizednyi idő
csurgolt el markodból.
Cseppenként gyűjtögetted
a fejedben fészkelő
gondolatokat.
Az emlékezeted árnyéksarkaiban
ott maradt még sok hideg nap
zúzmarája.
Frisz hajnalokon csöndes
tündések konok fejedben,
gondrajok rebbentek szét:
belepték konyhádat, udvarod.
Homlokráncaidban ült meg a
történelem.
Kimenekültél a kertbe,
a zöld valamennyi lehetséges
árnyalatában tobzódozó mezőkre.
Jöttek a felhők, fehér hasúak,

mint a várandós anyák.
Saját földedbe markoltál,
ha beletört is a körmöd...
Akkor még közelebb hajoltatok
egymáshoz, ángyik, nagybácsik
és nagyszülők.
A közelségben nyílt a távlat
is a helyes ítélethez.
Lelked mélyén az ünnepet
keresed, a nagy ősi, ünnepi
misztikus együttlétet.
Az összetartozást...

Egy percre megálltál,
körültekintettél,
hallgattál és megérezted,
életed, szülőfölded,
magyarságod gyökerét.

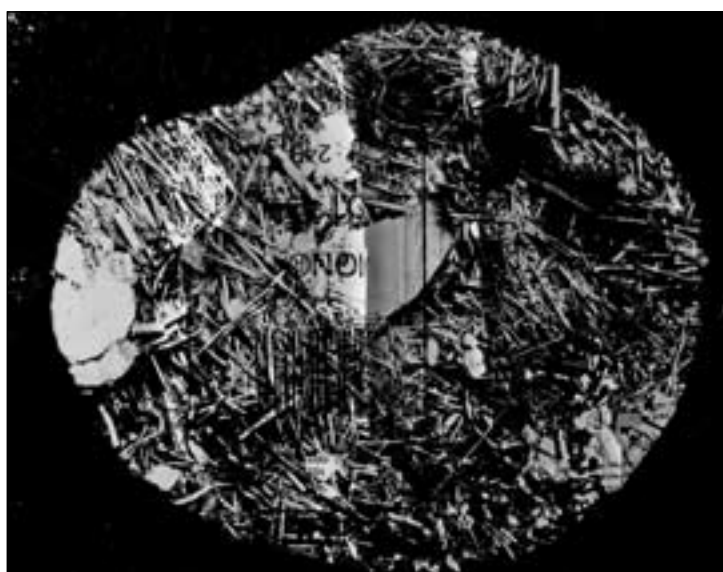
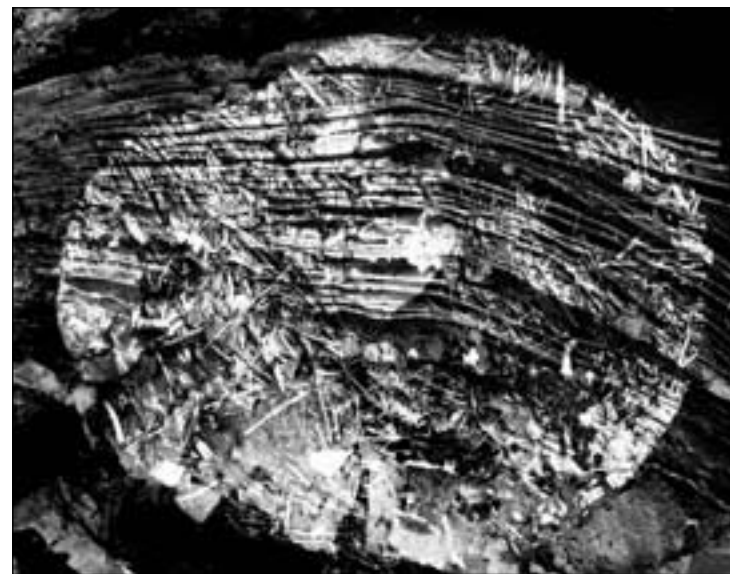
Ostinato

Nem egyszerű dolog hiteles képzőművésznek lenni. És ha az ember gyereke ráadásul nőből van, az biztosan nem egyszerűsíti a helyzetét. A lányok olyanok, hogy sokfelé kell figyelniük. Ha nem így lenne, szomorúbb, éhesebb és kicsit koszosabb lenne a világ. Így aztán bármennyire is tehetséges festő vagy grafikus a gyengébbik nem képviselője, sokkal nehezebb életet választ, mint egy hasonló adottságokkal megáldott fiú.

Pedig a lányok micsoda érzékenységet és finomságot tudnak adni a képeknek. **Büki Zsuzsa** is ilyen aprólékos nőiességből szövi alkotásait, akár akvarellt, grafikát vagy fotomontázst készít. Szerencsénkre nem hiányzik belőle az a bizonyos kitarás, makacsság és elhivatottság, ami segíti, hogy a napi szükséges tennivalók mellett alkotni is maradjon ideje és ereje. Mindehhez sok erőt kívánunk mi is így nőnap közeledtén.

Az itt bemutatott sorozatának címe: Ostinato Díszkosz. A díszkosz szót be tudtam azonosítani, de szégyen, nem szégyen, nem tudtam, hogy mit jelent az ostinato, úgyhogy utánanéztem: az ostinato szó zenei kifejezés, a latin obstinatus, makacs szóból ered. A zenében egy zenei elem értelemeszerű ismételtése. Ez a „makacs” ismétlődés lehetőséget ad a többi zenei tényező, szólam variálására. Hát én is éppen erről a makacsságról beszéllek!

Tóth Adrien

Rendhagyó pályaválasztási tanácsadás fiataloknak a Kaptár Irodában

A Kaptár Ifjúsági és Prevenció Iroda munkatársai a Pont Noked program keretében a fiatalok pályaválasztási esélyeit növelve tartja minden hónap utolsó szerdáján „SzakMa” nevű programját.

A program célja, hogy foglalkozásokba nyerjenek betekintést a fiatalok gyakorló szakemberek bevonásával, akik mindennapi életükről, a napi szakmai teendőkről számolnak be. Február hónapban a szociális

munka, azon belül is a szenvedély betegekkel foglalkozó szakfeladatok bemutatására fókuszáltak. A délután vendégei dr. Rappant György addiktológus és Centgraf Károly, a Ráckeresztúri Drogterápiás Otthon vezetője volt. A két szakember két külön szempont alapján mutatta be munkáját, így a résztvevők hallhattak a szenvedélybetegség kórházi keretek közötti kezeléséről és a terápiás otthonban dolgozók munkájáról.

A SzakMa a TÁMOP5.2.5./B-10/2-2010-

0035-ös számú, „Pont Noked – Ifjúsági és dropprevenció szolgáltatások fejlesztése Székesfehérváron” elnevezésű program részét képezi. A projekt célja a Székesfehérváron és környékén élő és tanuló 14-29 éves fiatalok társadalmi integrációjának elősegítése: ifjúsági és kábítószer-prevenció tanácsadó irodai szolgáltatások, egyéni és csoportos konzultációk, más alacsony-küszöbű szolgáltatások, felkereső ifjúsági munka, drogalternatíva programok valamint kompetencia-fejlesztő programok biztosításán keresztül. A program részeként 2012. november 13-án megnyílt a Kaptár Ifjúsági és Prevenció Iroda a Fehérvári Civil Központban, amelyet mindennap 10-18 óra között látogathatnak a fiatalok. Az iroda szolgáltatásai között szerepel tanácsadások

biztosítása, amelyet online vehetnek igénybe a segítségre szorulóknak.

Az online tanácsadások időpontjai a következők:

- A függőségekkel kapcsolatos kérdéseket Párkányi András várja szerdánként 18 és 20 óra között;
- A külföldi és hazai önkéntességről Rózsás Ildikót kérdezhetik szerdánként 17 és 18 óra között;
- Pályaorientáció és munkavállalás témakörében Angyal Szabolcs áll rendelkezésre keddenként 14 és 16 óra között;
- Pár-OK? címmel tart párkapcsolati tanácsadást Kaufmann Anikó szerdánként 14 és 16 óra között.

Minderről bővebben a www.kap-tar.hu oldalon olvashatnak.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Jogszabályi változásokról nonprofitoknak

A 2013-ban életbe lépő jogszabályi változásokról kaphattak tájékoztatást a nonprofit szervezetek vezetői, munkatársai azon a műhelykonferencián, amelyet a Fejér Megyei Civil Információs Centrum rendezett a Fehérvári Civil Központban.

Az ÁROP 1.1.14-2012-0009-es számú, a „Fejér Megyei Civil Információs Centrum a partnerség fejlesztéséért” elnevezésű pályázata keretében megtartott konferencián adóügyi változásokról, a civil szervezetek bejegyzési feltételeiről, a közhasznúságról, a végelszámolási eljárásokról, a kamarai tagságról és a Székesfehérvári Önkormányzat által nyújtott támogatásokról esett szó.

A 2013-ban életbe lépő jogszabályi változásokról is kapott tájékoztatást a hallgatóság. Szó esett a pénzforgalmi elszámolásról, a civil szervezetek egyablakos bejelentkezéséről, amely ez év közepétől él majd, a biztosítottak bejelentéséről, a tételes áfa bevallás nyilatkozatáról, az összevont adatok nyilatkozatáról, valamint felhívta a figyelmet a járulékfizetés felső határára, az egészségügyi hozzájárulás változásaira.

A civil szervezetek bírósági bejegyzésének feltételeiről, a közhasznúságról, és a végelszámolási eljárásról tartott előadást Dr. Stettler Noémi, a Székesfehérvári Törvényszék bírósági titkára. 2012. jan. 1-jétől lépett hatályba az a jogszabály, amely a bírósági bejegyzést szabályozza. A végső cél az, hogy a cégeljáráshoz hasonló modern nyilvántartás jöjjön létre a nonprofit szektorban is. Jelenleg csak a papír alapú bírósági bejegyzés működik, az elektronikus ügyintézés 2014. július 1-jétől él. Jelentős változás állt be a közhasznúság tekintetében is. A Civil Törvény valamennyi civil szervezet számára előírja a számviteli ill. közhasznúsági jelentés elkészítését. (A közhasznú szervezeteknek a 142.sz. nyomtatványon, a nem közhasznú szervezeteknek

a 141.sz. nyomtatványon kell elkészíteni.) További változás a szervezetek megszüntetésével kapcsolatos jogi eljárás, amelynek elsősorban az a célja, hogy nyilvánossá teszi a megszűnés tényét.

Csepcsányiné Oszlanczi Tünde, a Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara minőségügyi vezetője a kamarai nyilvántartásba vételt ismertette a jelenlévőkkel. A Kamara a nyilvántartásba vételért cserébe számos szolgáltatásokat nyújt gazdasági, pénzügyi és jogi területen.

Zentai Zsolt, Székesfehérvár Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Humán Szolgáltatási Igazgatóság Civil, Ifjúsági és Sportirodájának irodavezetője a megyeszékhely humánszolgáltatási lehetőségeiről beszélt az előadás-sorozat zárásaként. Az Önkormányzat anyagi és természetbeni juttatásokkal is segíti a civil szervezetek munkáját a városban. Székesfehérvár az idei évben mintegy 125 millió forintot fordít a civilek támogatására, emellett segítséget nyújt a kommunikáció, a helyi igények és figyelemfelhívó kampányok révén.

A konferencián elhangzottakról további információt kaphatnak a civil szervezetek a Fehérvári Civil Központban található Fejér Megyei Civil Információs Centrum irodájában. A Centrum munkatársai rendelkezésre állnak telefonon a 22/504-201-es számon, elektronikusan a cic@echomail.hu címen, valamint a www.fejercic.hu oldalon érhetik el őket. Ezekon kívül lehetőségük van a civil szervezeteknek ingyenes, speciális tanácsadásokon részt venniük, ezek időpontjairól a honlapon tájékozódhatnak.

Híd a munka világába

Pályakezdő fiatalok munkaerő-piaci elhelyezkedését segíti a Sziti Szociális Egyesület tavalyi ősszel indult TÁMOP- 1.4.1.-11/1-2012-0032 –es számú, „Fiatalok Fehérvárért – Pályakezdő munkanélküliek bevonása közösségi feladatok ellátásába” című komplex programja, mely a második szakaszában tart. Jelenleg a fiatalok gyermek- és ifjúságfelügyelő OKJ-s képzése zajlik.

A Fiatalok Fehérvárért program célja a fiatalokkal és gyermekekkel kapcsolatos szakmai szolgáltatások humán erőforrás-fejlesztése, valamint egy olyan modell kialakítása Székesfehérváron, amely elősegíti a pályakezdő munkanélküliek elhelyezkedését a munkaerőpiacon. Így a végrehajtott fejlesztési program hosszú távon járul hozzá 20 fő pályakezdő munkanélküli fiatal elhelyezkedéséhez, a munkaerőpiac bővüléséhez, a közösségi élet színtereinek és szolgáltatásainak fejlesztéséhez és működtetéséhez. A programban résztvevők a szakirányú képzés és egyéb kompetenciafejlesztő modulok elsajátítását követően, gyermekekkel és fiatalokkal foglalkozó intézményeknél, szervezeteknél végeznek majd a helyi szükségleteknek megfelelően közösségi feladatokat. Többszörös volt a túljelentkezés, sok tehetséges fiatal pályázott a lehetőségre. A jelentkezők közül képesség és pályaalakmassági vizsgálatokat követően szakember csapat választotta ki a programba bekerülő 20 fiatalt. A résztvevők fele székesfehérvári, fele Székesfehérvár környező településeinek. Köztük van a soponyai 23 éves Simon Nikolett Karolin, aki 7 éve végez önkéntes munkát hetente több alkalommal. Három településen, korábban Csórán, jelenleg Soponyán, Tácon tanít éneket nyugdíjaskörök kórusainak különböző egyesületeknél, és készíti fel őket megyei illetve országos minősítő versenyekre. Kiválóan citerázik és énekel, sokszor lép fel jótékonysági összejöveteleken. A települési rendezvényeken, Soponyán és

Tácon, táncjáték és kézműves-foglalkozásokat is tart alkalmanként gyermekcsoportoknak.

Nikolett hosszú távú terve között szerepel generációk közti közösségi programok szervezése és az abban való aktív részvétel. A népzene, néptánc a kedvenc területe, de kézügyességét is szívesen kamatoztatná fiatalok között. Nagy álma, hogy 3-12 év közötti gyermekcsoportok hasznos szabadidő eltöltésével és készségfejlesztésével foglalkozhasson. Hiszi, hogy az odafigyelés, a törődés, a zenével jól és szakszerűen párosítva feloldja, fejleszti a gyerekeket, látásmódjukat, képzeletüket, kreativitásukat.

Terveinek megvalósulását nagymértékben segítheti a „Fiatalok Fehérvárért – Pályakezdő munkanélküliek bevonása közösségi feladatok ellátásába” című program, mely szakirányú képzést, kompetenciafejlesztő szolgáltatásokat és számos gyakorlati lehetőséget biztosítva készíti fel a leendő ifjúsági szakembereket.

Fejér Megyei
Civil Információs Centrum
8000 Székesfehérvár,
Rákóczi u. 25.
Telefon: 22/504-201
www.fejercic.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638
MAGYARORSZÁG MEGÚJUL
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

SZITI Szociális Egyesület
8000 Székesfehérvár,
Rákóczi u. 25.
Telefon: +36 (30) 492-7275

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Álljunk meg egy percre

A híres Rottenbiller utcai fakocka burkolata

1909-ben egy jó modorú, fess fiatal-ember, gomblyukában a Ferenc József tiszti szalagrend hamis másával, szellemes ötletek sorát eszelte ki a fővárosi városháza falán lógó értékes óra megszerzésétől a Váci utcai üzletek elé telepítendő nyilvános WC-ken át a Rottenbiller utcai fakocka burkolat értékesítéséig. Hamrák Jánosnak hívták szélhámosunkat. Ha évekkal később nem adja ki magát búrmenekültnek, talán soha nem derül fény a Váci utcai kereskedők és Budapest város megkímélőjének briliáns fantáziával bíró személyére. Hogy mi köze van Székesfehérvárnak a XX. század leghíresebb magyar szélhámosához és akadt-e párja, erről szeretnék ma szólni.

A sajtót böngészve hősünknek megakadt a szeme egy rövid híren. Székesfehérvár városatyái határozatot hoztak a sáros piactér fakocka burkolattal való lefedésére. Szélhámosunk nyomban jegyet váltott a Székesfehérvárra induló vonatra. Még fogalma sem volt arról, mit lehet kezdeni ezzel a hírrel, de már érezte a bizsergést

a zsigerekben. Jól okoskodott, amikor kiült a városháza elé, és várta a sültgalambot. Egy pepita öltönyös újságíró személyében repült az ölébe. Nyelvünket törő tőzsei szakértőnek bemutatkozva küldöncként használta a gyanútlan tollnokot. Burkolt üzenetet küldött a városatyáknak, biztosra vette, hogy az üzenete célba talál. Nem tévedett. Az üzenet úgy szólt, hogy használt fát kell vásárolni e célra, mégpedig mielőbb, mert éppen felfutóban az ára. Találjuk ki, ki volt az, aki véletlenül rendelkezett 15 vagonnyi kitűnő minőségű használt útburkolat kockáival. 9000 aranykorona a vételár, ebből 1000 aranykorona az előleg. Létrejött az alku. A fa olcsó, 6-7000 aranykoronát spórolhat a város. Az ötletéhez szélhámosunknak már csak fát kellett keresnie. Ekkor talált rá a fakockákkal burkolt Rottenbiller utcára. 15 vasúti kocsi, 15 munkanélküli férfi, néhány társzeker, piros csikos útlezáró tábla, feszítővas, lapát. Szélhámosunk az előlegről nagyvonalú bérezést biztosított a munkásoknak, fuvarosoknak, ezért a munka flottul haladt. Lezárt útszakaszok, felszedett fakocka halmok, vas-

Ma már nem fával kockázunk, hanem kövekkel. Ráadásul legális úton érkezett kövekkel. És a hölgyek öröme a Fő utca megújítása kapcsán az eddig lerakott kockaköburbolatra is cipőkimélővé válik a meseterék keze nyomán

úthoz induló felpúpozott társzeker. Hat napon át. Senki nem méltatlankodott. Senki nem kérdezett. A szállítmány megérkezett Székesfehérvárra. Az előlegről csak 600 aranykorona fogyott el. A fennmaradó 8000 aranykorona is rendben bele vándorolt a szélhámos zsebébe. A felbontott pesti Rottenbiller utca lakói türelmesen várták az új burkolatot. Eltelt egy hónap. Aztán még egy. Három hónapi csendet követően robbant a bomba. Észbe kapott Székes Főváros Útjavítási Osztálya. Későn. Ekkorra már Székesfehérvár sáros Piac terén beépítésre került a Rottenbiller utca 1 km-es szakaszán felszedett burkolat.

2007-ben egy negyven kilós hölgy irigyelte el a szélhámosok királyának, Hamrák Jánosnak járó koronát. A Ferenc József szalagrend helyett hamis doktori diplomát tűzött gomblyukába, mert úgy ítélte meg, hogy ma ez parancsol kellő tiszteletet nem kevésbé briliáns terve megvalósításához. Felvette decens kiskosztümét, üzletasszony sminkjét, hóna alá vágta sáros olasz barátját, a mélygarzsok terveit, és bekopogott a megyei jogú városok polgármesteri hivatalába. Székesfehérváron is járt. Erről a következő alkalommal mesélek.

(Dr. Szabó László forrása nyomán)
Dr. Séllei Erzsébet

Székesfehérvári emlékévként az Utazás Kiállításon

Szakmai nappal indult február 28-án a négy-napos turisztikai vásár, a 2013-as Utazás Kiállítás Budapest, a Hungexpo területén. A sereg-szemlén ünnepélyes keretek között nyitották meg a Közép-dunántúli Régió standját, melyen belül kiemelt installációval mutatkozott be Székesfehérvár. A megjelenés középpontjában a Szent István Emlékév és annak programjai álltak.

Az év legnagyobb turisztikai vásárán az érdeklődők megismerhették a Nemzetközi Néptáncfesztivált, a Koronázási Ünnepi Játékokat, a Hetedhét Játékfesztivált, de volt egy képváltozás Székesfehérvár nevezetességeiről is. A nemzetközi idegenforgalmi szakkiállításban bemutatták azt az új projektet is, amelynek segítségével mostantól mobiltelefonokkal is megismerhetik a turisták Székesfehérvárt. A mobiltelefonos városnézés internetes oldala, a www.kiralyokvarosa.eu már elérhető, a mobiltelefonos változat pedig a március 15-i ünnepi programokhoz kapcsolódóan indul.

Heiter Dávid Tamás

Szűrés nőknek, nőnapra

A betegségét nem gyógyítani kell, hanem megelőzni. Azt hiszem, ebben egyetérthetünk. Ennek a gondolatnak a jegyében nagy hangsúlyt fektet Székesfehérvár önkormányzata is a megelőzésnek, amiben komoly szerepet játszanak a szűrések. Évente több célcsoportot is megcéloz a város különféle szűrőprogramokkal, most éppen ismét a hölgyeket szólítják meg.

Nyílt Nőgyógyászati Szűrőnapot szerveznek ugyanis március 9-én, szombaton 8 és 13 óra között a Család- és Nővédelmi Központban. Ennek kapcsán Östör Annamária egészségügyi és sporttanácsnok elmondta, hogy 2011 óta évente két ilyen szűrőnapot szerveznek, az elsőt mindig a nőnaphoz kötődően. A vizsgálatsoro-

zat népszerű az egészségtudatos hölgyek körében, hiszen hamar betelnek a rendelkezésre álló időpontok. A március 9-i szűrőnapon három orvos végzi majd a vizsgálatokat, fejenként 40 hölgyet tudnak ellátni, így összesen mintegy 120 fő szűrésére nyílik lehetőség. „Általános tapasztalatunk, hogy a szervezett vizsgálatok után körülbelül 20 százalékkal, tartósan megemelkedik a páciensek száma a rendeléseinken. Ez is azt mutatja, hogy a hölgyekben fokozódott az egészségtudatosság.” – mondta dr. Nagy László, a Család- és Nővédelmi Központ intézményvezető főorvosa.

A Nyílt Nőgyógyászati Szűrőnapra március 8-án, pénteken 16.00 óráig lehet bejelentkezni a +36-70/380-9512-es telefonszámon.

Fogas kérdések

Nem lehet elég korán kezdeni. Nos, sok mindenre igaz ez a mondás, de a fogápolásra különösen igaz. Hiszen a fogak már születésünk előtt alakulnak az anyaméhben, így valójában védelmüket az anyának meg kell kezdenie. Ám később már magunknak kell gondoskodnunk erről, és ebben segít az a program, amelynek keretében Székesfehérvár Egészségfejlesztési Terének részeként nagycsoportos óvodások ismerkedhetnek a helyes fogápolással.

A Gyöngyvirág Óvodában rendezett foglalkozáson dr. Kristóf Edit gyermek és felnőtt

fogorvos elmondta, hogy a legfogékonyabb korosztályt célozzák meg a programmal. A maradandó fogak megjelenése, vagyis 6 éves kor előtt célszerű a helyes fogápolás módjának megtanítása. Az óvodában nagy szerepe van a közös fogmosásnak, emellett fontos megtanítani a helyes fogmosás technikáját, megismertetni a szájjápolásra használt eszközöket is a gyerekekkel. Mint mondta, „olyan modelleket használunk, amelyek meghökentetőek és ezáltal hatásosak. A foglalkozás végén pedig meg is ajándékozzuk a gyerekeket fogkefével és fogkrémmel, hogy otthon a gyakorlatban is kipróbálják a látottakat-hallottakat.”

A Székesfehérvár és Vidéke terjesztési pontjai:

67 Étterem & Bistro – Jókai u. 1-3.
Aranybulla Könyvtár – Köfém ltp. 1.
Árpád Fürdő – Kossuth u. 12.
Árpikép Galéria – Kossuth u. 3.
A Szabadművelődési Háza – Fürdő sor 3.
Budai úti könyvtár – Budai út 44-46.
Café el Burrito Gris – Fő u. 11.
Caffé Mauro – Kossuth u. 4.
Castrum Lovagi Étterem – Várkörút 3.
Corvinus Cafe – Országház tér 1.
Depónia Kft. – Sörház tér 3.
Fehérvári Civil Központ – Rákóczi út 25.
Fejér Megyei Művelődési Központ – III. Béla király tér 1.
Fejérvíz Zrt. – Király sor 3-15.
Flaschner műköszörős mester – Juhász Gy. u. 1.
Gárdonyi Géza Művelődési Ház és Könyvtár – Sóstó 1.
Gazdaság Háza – Hosszúsétátér 4-6.
Hiemer-ház – Oskola u. 2-4.
Hermann László Zeneiskola – Városház tér 3.
Hetedhét Játékmuzeum – Oskola u. 2-4.
Hold Antikvárium – Vasvári P. u. 3.
Jázmín Teázó – Fő u. 13.
Karsai Zrt. – Alba Ipari Zóna
Kavalkád Music Pub – Várkörút 19.

Kirst Optika – Kossuth u. 14.
Kodolányi Étterem – Szabadságharcos út 59.
Kodolányi János Főiskola – Sörház tér 1.
Lorenzo Étterem – Fő u. 5.
Macher Kft. – Sóstói út 1.
Megyeháza – Szent István tér 9.
Menta Cafe and Lounge – Koronázó tér 3.
Papírgaléria – Oskola u. 11.
Pátria Kávéház és Étterem – Városház tér 1.
Pelikán Galéria – Kossuth u. 3-13. udvara
Petőfi Kultúrtér – Arany J. u. 22.
Picur Büfé – Csala
Polgármesteri Hivatal – Városház tér 1.
Prága Söröző és Kávézó – Fő u. 1.
Semiramis kávézó – Mátyás király körút 1.
Szent István Király Múzeum – Fő u. 6.
Szent István Művelődési Ház – Liszt F. utca 1.
Táncház – Malom u. 6.
Tóparti Gimnázium – Fürdő sor 3.
Vajda János Könyvesbolt – Fő u. 2.
Városi Képtár – Deák Gyűjtemény – Oskola u. 10.
Vörösmarty Mihály Könyvtár – Bartók B. tér 1.

És természetesen a lista folyamatosan bővül. Ha Ön is szeretne csatlakozni, keressen bennünket elérhetőségeinken.

Hirdetésszervezés, ügyintézés: Turi Zita, marketing vezető • Hirdetésfelvétel: a megjelenés előtti héten pénteken 16 óráig. Kérje árajánlatunkat telefonon vagy e-mailen: 22/781-030; 22/419-070 • 06-30/906-5988; mediacivil@gmail.com vagy albacivilmedia@gmail.com

ACM
ALBA CIVIL MÉDIA
Szociális Szövetkezet

Székesfehérvár és Vidéke • Társadalmi, közművelődési és szépirodalmi közlöny • Főszerkesztő: Csitáry-Hock Tamás • Kiadja az Alba Civil Média Szociális Szövetkezet, Székesfehérvár, Tobak u. 17. • Megjelenés: minden páros héten, csütörtökön • Hirdetésfelvétel: albacivilmedia@gmail.com, telefon: 22/781-030 • Tördelés, nyomdai előkészítés: Alba Civil Média Szociális Szövetkezet • Nyomtatás: ALTO Nyomda Szolgáltató és Kereskedelmi Kft., Székesfehérvár, Irányi D. u. 6. • Ingyenes kiadvány • A Székesfehérvár és Vidéke megjelenik 5000 példányban • ISSN 2063-9260